

ריקבון טלפיים בבקר

חשיבות הנגע

ריקבון הכף גורם למוות רק לעיתים רחוקות ביותר. אולם הירידה בתנובת החלב, הבשר או במחיר המתקבל עבור הבהמה בשוק יכולה להיות ניכרת, ביחוד כשאין נוקטים באמצעים הדרושים בעוד מועד.

מניעה

טיפול בעוד מועד יכול למנוע התפתחות רצינית של מרבית מקרי ריקבון הכף. מקרים הנגרמים על ידי משלוח באניה הם נדירים. אמצעי מניעה טוב הוא בדיקת כל בהמות העדר באופן יסודי מדי יום. עמידה על המשמר הינה תמיד האמצעי הטוב ביותר למניעת שואה כללית.

ישנם בוקרים הבוחנים בקפדנות ובאורח קבוע כל בהמה מדי היכנסה לרפת. צליעה, פסיעות קטנות, אפילו תפיחה זעירה מעל לטלפיים, או מדרך הססני בעת המעבר מעל תעלת הזבל, הינם כולם אותות לסכנה מתקרבת ויש מיד לנקוט באמצעים הנאותים.

צעידה בלתי יציבה וקצובה יכולה להיגרם על ידי טלפיים הטעונים קיצוץ וטיפול, דבר שלעולם אין להזניחו. לעיתים קרובות יכולה בחינה מקרוב של הבהמות לגלות פצעים וחברות רות זעירים הניתנים לטיפול על נקלה בשלב זה.

חצרות נקיות ויבשות הינן רצויות בכל עת. אבנים, קיסמי עץ ויתדות ושאר מיני פסולת יש להרחיק; וכמו כן יש לדאוג לניקוז טוב ויעיל.

הטיפול

אין טיפול אחד ויחיד שיהלום את כל המקרים. אם הלקות אינה גדולה ביותר יתכן שכל הנדרש הוא — הסרה זהירה של חלקי הרקמה המתים, טיפול בתמיסת חיטוי וחבישת הפצע.

אם העניין הוא ממושך והרקמה הפגועה הינה בעלת ממדים ניכרים יש צורך בדרך כלל

מחלה זו מופיעה בצורת דלקת של רקמות פ הרגל. אם אין מרפאים את הדלקת, היא וביאה לידי התהוות מחילות מוגלתיות, מוות ול רקמות כף הרגל ובמקרים קיצוניים לידי איבוד טלף אחד או אף לידי איבוד שני הטלפיים.

זגורמים

שריטות, חתכים או דקירות בכף הרגל מגלים ים יפה, מבלי שיזיקו ביותר, במקרה שמגלים אותם בעוד מועד ומטפלים בהם כראוי. אם זיידקים מזיקים חודרים אל הפצעים יכולים הם לגרום לסיבוכים רציניים.

חיידקים אלה יכולים להיות ממינים שונים. אחד המינים המצויים ביותר הוא הספרופורוס: קרופורוס. חיידק זה, החי בקרקע, גורם לעיתים קרובות נזקים דומים אף בכעלי חיים אחרים.

תופעות קליניות שונות

לפחות חמש צורות שונות של ריקבון זה נפוצות למדי:

1. כף נפוחה, חמה ומכאיבה שאין לראות בה כל פצע פתוח.
2. נפיחות בין הטלפיים המלווה פצע פתוח. זו הצורה השכיחה ביותר בקרב הבקר, מחוץ למקרים עם בהמות שאך זה היו במשלוח.
3. התנפחות הכריות (בליטות האצבעות). דבר זה קורה לעיתים קרובות במזג אויר לח כאשר הכרית מתרככת על ידי המים ונפגעת על ידי הליכה במקומות טרשיים, או על ידי עצמים קשים כל שהם הגורמים לפצע פתוח.
4. חתכים מזוהמים, הנגרמים על ידי תיל או חפצים חדים אחרים.
5. פגיעות וחבורות מעל לטלף, המתגלות לעיתים קרובות בבהמות שאך זה היו במשלוח (באניה), מקום שהן דרכו האחת על רגלי רעותה. בדרך כלל מתפתחות לקוויות ברקמה הרכה שמעל לטלף עצמו. ממדי הרקמה המתה יכולים לעלות על אלה שבכל טיפוס אחר של ריקבון הכף. פצעים שארכם מגיע ל-7—8 סנטימטרים אינם נדירים ביותר.

לעיתים יש צורך בקטיעת אחד הטלפיים לשם הצלת חייה של הבהמה. אנו ממליצים לסמוך על עצת הרופא, כיוון שהוא נתקל במספר רב של מקרים כאלה מדי שנה, ובדרך כלל על ידי טיפול נאות או על ידי ניתוח יכול הוא לרפא את הבהמה.

תקציר החזר מס. 423 של
אוניברסיטת ויסקונסין
(תורגם מה"פרמס דייג'סט"
אוקטובר, 1956)

בניתוח רציני הנעשה על ידי הרופא. חלקי הכף הפנימיים הינם עדינים ביותר ונפגעים על נקלה. חתך הנעשה ברישול וללא ידיעה ברורה יכול להיות מסוכן ביותר; ואם הוא נעשה ללא אלוש (אנסתוזיה) יכול הוא להכאיב לבהמה מאוד מאוד.

במקרים מסוימים מזריקים הרופאים אל תוך מחזור דמה של הבהמה תכשירים מסוימים לריפוי ריקבון הטלף. מקרים בהם ההרס הינו רב ועמוק ביותר אינם ניתנים לריפוי בדרך זו.

ייכתב זיכרונה של "חסה" עלי ספר

היא הלכה מאתנו בשקט ובצנעה. אך רוויית נחת וכבוד. בת למשפחה ענפה, מיוחסת ומפורסמת. "דיאמנט" היה אביה, ששמו הלך לפניו בארץ ומחוצה לה. ואמה "חבשית" — צנועה, נאה וחסודה. "חסה" לא הכזיבה את הוריה ואת מגדליה. אף היא היתה צנועה ושקטה. תווי פניה והליכותיה אמרו כבוד. חייה של "חסה" היו מלאים מעש ויצירה. היא הקימה דור לתפארת, בייחוד היו חייה קדושים ל"טיפת-חלב"; קרוב לרבע מיליון ילדים קיבלו מעטיניה כוס חלב, והיא קצרה כבוד וחביבה מלוא חופנים, כי מי האיש אשר הכיר את "חסה" ולא העריצה? והנה, בא הקץ ליצירתה. אט אט חזר הדר פניה, נגזז אור עיניה, ברכיה כשלו והיא הלכה בדרך כל בשר. ויתר עלילותיה, הרי הן כתובות עלי "ספר ממלכת העדר" לזיכרון עולם.

עלון יפעת, ערב ראש השנה תשי"ז.

הזרעה מלאכותית מונעת התפשטות מחלות

להזרעה המלאכותית יתרונות רבים — אימר ד"ר ס. ל. קארלסון, רופא בהמות מווינג'יניה — ואחד מהם הוא מניעת מחלון מין. מבין המחלות הללו, הטריכומוניאסיס והוויבריוסיס מופצות בעיקר על ידי הרבעה. הוספת תכשירים אנטיביוטיים לזירמה, ובעיקר סטרפטומיצין, מונעת את אפשרות ההפצה של הוויבריוסיס ע"י הזירמה. הטכניקה של ההזרעה המלאכותית מצמצמת עד למינימום את אפשרות התפשטותה של הטריכומוניאסיס. שימוש כללי בהזרעה מלאכותית בעדרי פרות החלב, החזקת פרים שאינם חולים בטריכומוניאסיס והוספת תכשירים אנטיביוטיים לזירמה, יש בהם כדי לסלק כליל סכנותיהן של שתי מחלות אלו המביאות לידי קשיים בהתעברות. זירמה מסוג זה עומדת לרשות הבוקרים במרבית האזורים. בקרב הבוקרים ידוע יותר תפקיד ההשבחה של ההזרעה המלאכותית לגבי התנובה ומבנה הגוף של הבהמות. הראיות בשטח זה ברורות ביותר וישנם סימנים לכך שהתוצאות הסופיות תעלינה על כל המשוער, מציין ד"ר קארלסון.

איך תעמוד הפרה בפני הקרנה רדיואקטיבית?

שבעה מתוך 47 ראשי בקר נותרו מהעדר הניסויי שהועמד באלאבאמה (ארה"ב), שם נערכו ניסויים בפצצות אטום. אף לא אחת מתה מחמת ההקרנה שלאחר ההפצה. רוב הבהמות מתו מזיקנה ואחדות חוסלו בהמשך הניסויים לשם מחקרים מיוחדים. מקרי הפצעה היו בעיקר בגלל כוויות שטחיות של העור. בצאצאים מן הדור הרביעי מעדר ניסויי זה לא נתגלו השפעות גנטיות מיוחדות בעקב ההקרנה. (מתוך "דהי פארס")

תיקון טעות:

הסיכום של בקורת החלב במשק נירים לשנת תשט"ז צריך להיות 6096 ק"ג חלב ולא 6069 ק"ג כפי שפורסם בדו"ח בחוברת מס' 18.